

Bekering

Op een doodgewone maandagochtend wandelt u om kwart voor negen uw kantoor binnen. Uw collega zit al achter haar bureau. Zij ziet er opvallend gelukkig uit. Ze begroet u niet zoals anders, een beetje terloops, maar zegt nadrukkelijk 'Goedemorgen Margo' (of Cisca, Paul, Joost, al naar gelang). Op de een of andere manier is de kameraderie uit de kamer verdwenen. Uw collega zeurt niet meer over de NS, de politiek en de nieuwe gektes van het management. U denkt nog even aan een overspelige verliefdheid, maar er is niets dat daar op wijst: geen driftig SMS-verkeer, mysterieuze telefoontjes of extra lange lunches buiten de deur. Ook van een zwangerschap lijkt geen sprake. Wat is er met uw collega aan de hand? Na enkele dagen neemt ze u in vertrouwen. Ze is bekeerd. Ze heeft het licht gezien en is nu christen geworden. U reageert tolerant en liberaal. U vindt het fijn voor haar; wel even wennen natuurlijk, dat bidden en danken opeens in de kantine, maar verder natuurlijk: helemaal prima. Toch wordt het tussen u en uw collega nooit meer zoals vroeger. Haar evangelische blijheid beïnvloedt de sfeer bij de vrijdagse borrel. U praat met haar niet meer over persoonlijke problemen, omdat u niet wilt dat zij daar de Bijbel en de Heer bij haalt als troost of oplossing.

Uw beste vriend is van oorsprong joods, maar heeft daar nooit iets mee gedaan. Tijdens een gezellig feestje bij u thuis kondigt hij aan dat hij op zoek gaat naar 'zijn wortels'. Tot uw verbazing heeft hij die wortels binnen de kortste keren gevonden. Elke keer dat u hem spreekt is hij weer een beetje joodser. Hij eet geen varkensvlees meer. Hij gaat zich houden aan de sabbat. Er komt geen kerstboom meer in huis, want ze vieren bij hem voortaan chanoeka. Als zijn kinderen bij u op bezoek zijn mogen ze geen melk drinken bij een sandwich met rookvlees. Hij en zijn vrouw besluiten hun zoontjes (vier en negen jaar oud) alsnog te laten besnijden. Op een kwade dag laten zij weten dat ze bij u eigenlijk helemaal niets kunnen eten, omdat u immers geen gescheiden serviezen heeft. Uw vriendschap is u dierbaar, maar u mijdt het onderwerp religie angstvallig en zo nu en dan overvalt u een hevig heimwee naar de heiden van vroeger.

Uw achttienjarige dochter heeft altijd een brede belangstelling gehad voor andere culturen en religies. U bent zelf niet gelovig, maar u heeft haar nooit antireligieus willen opvoeden. U las voor uit de kinderbijbel en u was blij dat haar openbare school vanaf groep 5 aandacht besteedde aan 'wereldgodsdiensten'. Uw dochter kwam thuis met verhalen over Vishnu, Shiva, Parvati en Ganesha, de olifantgod. Zij wist alles over de Dalai Lama, yogi's, wedergeboorten en het Tibetaans boeddhisme en u hebt haar daar altijd mee gecompimenteerd. Toch schrikt u vreselijk als zij u vertelt dat ze in de islam haar heil gevonden heeft, ook al zegt ze er geruststellend bij dat ze geen boerka gaat dragen, en dat ze een hekel heeft aan extremisme. U houdt van haar, u houdt nog steeds van haar, niets wat ze doet zal dat ooit kunnen veranderen, maar 's avonds kunt u niet slapen van verdriet.

De meeste mensen kunnen best overweg met anders-gelovigen die zij nooit anders hebben gekend. Menigeen heeft een gereformeerde vriend die zo nu en dan vervalt in de tale Kanaäns, een katholieke tante die op gezette tijden een kaarsje brandt, of een islamitische hulp die een zelfgebakken gerecht achterlaat in de ijskast als het suikerfeest is. Het is veel moeilijker als iemand plotseling heilsoldaat of Jehova's getuige wordt, hare krishna kleding gaat dragen of zich bekeert tot de islam. Voor

gelovigen ligt dat net zo. Zij weten best dat het in de wereld wemelt van de heidenen, maar het is moeilijk te accepteren dat je eigen zus, broer, vriend of collega zich bij die heidenen aansluit.

Een postbus 51 spotje over vrijheid van godsdienst (zoals bepleit door Michiel Hegener, de initiatiefnemer van het steuncomité voor ex-moslims) moet niet beginnen met Gerard Reve en het ezelproces (1966), met de christelijke woede nadat Mies Bouwman was opgetreden in een blasfemische uitzending van *Zo is het toevallig ook nog es een keer* (1964) of met de islamitische verontwaardiging na het verschijnen van *De Duivelsverzen* van Salman Rushdie (1988). Zo'n spotje moet beginnen met bovenstaande bekeringen (de EO heeft prachtig beeldmateriaal liggen; ik herinner mij een indrukwekkende aflevering van *Zij gelooft, zij niet*, waarin een atheïstische vader werd toegezongen door een christelijk geworden dochter; de man zat er star van ontzetting naar te luisteren). Vervolgens moet worden uitgelegd dat bekeringen voor vrienden en familie vervelend of verdrietig zijn, maar dat burgers in Nederland toch het recht hebben om gelovig of ongelovig te worden en dat de overheid dit recht van in- en uittreding actief beschermt, indien nodig zelfs door de bekeerlingen en afvalligen lijfwachten en politiebewaking te bieden. Zo moeilijk is het, en zo eenvoudig ook.

© Margo Trappenburg, 14 september 2007.